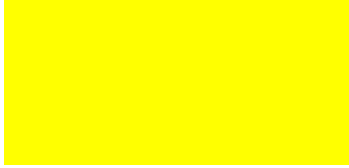

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Bestuurskern

DG Luchtvaart en Maritieme
zaken

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

wob-loket@minienw.nl

Kenmerk

IENW/BSK-2021/120481

Datum 9 juni 2021
Betreft Besluit op uw Wob-verzoek d.d. 02-07-2020 inzake
staatssteun aan KLM in het kader van de coronacrisis

Geachte

Bij e-mail van 2 juli 2020, ontvangen op 2 juli 2020, heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). U heeft verzocht om de volledige communicatie tussen het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat en KLM inzake de staatshulp aan KLM, daaronder vallend in elk geval de totstandkoming en invulling van en eisen aan de overheidssteun aan KLM vanaf het eerste moment dat gecommuniceerd is over mogelijk staatssteun aan KLM, in elk geval vanaf maart 2020 tot en met 2 juli 2020.

Helaas is het mij niet gelukt om binnen de beslistermijn een besluit te nemen.

Verloop van de procedure

De ontvangst van uw verzoek is bevestigd per e-mail van 3 juli 2020. Op 16 juli 2020 is er telefonisch contact geweest tussen u en een medewerker van het Ministerie van Financiën om uw verzoek in te perken. Bij e-mail van 17 juli 2020 heeft u aangegeven uw verzoek niet te willen inperken.

Op 29 juli 2020 is de beslistermijn per e-mail met vier weken verdaagd. Bij e-mail van 3 augustus 2020 heeft u aangegeven dat de gevraagde informatie milieu-informatie betreft.

Op 6 augustus 2020, 12 augustus 2020, 17 augustus 2020, 19 augustus 2020 en 21 augustus 2020 is er gecorrespondeerd tussen u en een van mijn medewerkers over een telefonisch overleg.

Op 26 augustus 2020 is er telefonisch contact geweest tussen u en twee van mijn medewerkers met het doel uw Wob-verzoek nader te duiden. Dit heeft geleid tot het voorstel tot de volgende afbakening. Bij het verzoek wordt de totstandkoming van de voorwaarden op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid betrokken.

Tevens is het voorstel gedaan om enkel de communicatie vanaf directieniveau te betrekken gelet op het feit dat vanaf dat niveau de informatie besluitvormend is geweest. U heeft destijds toegezegd op dit voorstel terug te komen maar dat heeft u tot op heden niet gedaan.

Bestuurskern
DG Luchtvaart en Maritieme
zaken

Datum
9 juni 2021

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor zover er documenten onder de reikwijdte van het verzoek vallen, zijn deze op grond van de Wob beoordeeld. Voor de relevante artikelen uit de Wob verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn er 11 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen op een inventarislijst die deel uitmaakt van dit besluit. U treft de inventarislijst aan als bijlage 2 bij dit besluit.

Zienswijze

Op 1 april 2021 is een derde-belanghebbende in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze naar voren te brengen. De zienswijze van deze belanghebbende heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Ik verwijs u hiervoor naar het onderdeel 'Overwegingen' in dit besluit.

Openbare documenten

De Wob is niet van toepassing op informatie in documenten die reeds openbaar zijn.¹ Mijn ministerie heeft reeds beslist op een aantal Wob-verzoeken inzake de staatssteun aan KLM. De documenten die in de verzoeken openbaar zijn gemaakt, worden niet betrokken in onderhavig Wob-verzoek. Ik verwijs u voor de reeds openbare documenten naar www.rijksoverheid.nl en WOBCovid19.Rijksoverheid.nl.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek te honoreren en daarbij een aantal documenten deels openbaar te maken. In het navolgende kunt u de overwegingen van mijn besluit lezen. De inventarislijst maakt integraal onderdeel uit van dit besluit. Voor de toegepaste weigeringsgronden per document verwijs ik u naar de inventarislijst.

Overwegingen

De economische of de financiële belangen van de Staat of andere publiekrechtelijke lichamen (artikel 10, tweede lid, onder b, van de Wob)

Op grond van voornoemd artikel blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van - onder meer - de staat. Deze uitzonderingsgrond is aan de orde wanneer, in dit geval de staat, door openbaarmaking van de informatie financieel of economisch nadeel ondervindt.

Een aantal documenten bevatten informatie ten aanzien van op geld waardeerbare belangen van de staat die tevens als aandeelhouder financiële belangen heeft. Met betrekking tot de documenten is het economische of financiële belang van de staat in het geding. Uit de documenten kan onder meer de (voorgenomen) onderhandelingspositie van Nederland en de hieraan verbonden voorwaarden met betrekking tot de totstandkoming van de steunmaatregelen worden afgeleid.

¹ ECLI:RVS:2010:BO:1165.

Openbaarmaking kan ertoe leiden dat de onderhandelingspositie van de Nederlandse staat (in toekomstige vergelijkbare gevallen) nadelig wordt beïnvloed.

Bestuurskern
DG Luchtvaart en Maritieme
zaken

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob)

Datum
9 juni 2021

Op grond van voornoemd artikel blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Eén document bevat concurrentiegevoelige informatie die bij openbaarmaking tot een onevenredige benadeling van KLM kan leiden in die zin dat het de concurrentie van KLM onevenredig kan bevoordelen en daardoor KLM onevenredig kan benadelen. Voor zover het document dergelijke gegevens bevat, heb ik deze verwijderd.

Persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid.

Als documenten van intern beraad worden blijkens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevendenden, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken, kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt.

Op grond van artikel 1, onder f van de Wob wordt onder persoonlijke beleidsopvattingen verstaan een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan ambtelijke adviezen, visies en standpunten.

Alhoewel openbaarheid van informatie in de Wob het uitgangspunt is, is deze beperking op de informatieverplichting in de Wob opgenomen om een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en –voorbereiding te waarborgen. Het uitgangspunt hierbij is dat zij in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen moeten kunnen communiceren.

Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. In het licht van het voorgaande merk ik dan ook het volgende op. De documenten die op de inventarislijsten staan vermeld met de aanduiding 'deels openbaar' met daarbij vermeld de van toepassing zijnde uitzonderingsgrond 11.1, bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik heb besloten deze documenten gedeeltelijk openbaar te maken met uitzondering van de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Bestuurskern
DG Luchtvaart en Maritieme
zaken

Datum
9 juni 2021

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit en de bijbehorende documenten zoals vermeld op de inventarislijst worden per e-mail aan u toegezonden.

Plaatsing op internet

Dit besluit zal geanonimiseerd op [WOBCovid19.Rijksoverheid.nl](https://www.wobcovid19.rijksoverheid.nl) worden gepubliceerd.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
Namens deze,
DE DIRECTEUR-GENERAAL LUCHTVAART EN MARITIEME ZAKEN

Mevr. R.W.C. Clabbers

Bezwaarclausule

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de hierboven genoemde contactpersoon. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden een bezwaarschrift indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20901, 2500 EX Den Haag. Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen;
- e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Een bezwaarschrift kan uitsluitend per gewone post en niet per e-mail worden ingediend. Machtigt u iemand om namens u bezwaar te maken? Stuur dan ook een kopie van de machtiging mee. Bij indiening van een bezwaarschrift namens een rechtspersoon, dient u documenten mee te sturen (origineel uittreksel uit het handelsregister en/of een kopie van de statuten van de rechtspersoon) waaruit blijkt dat u bevoegd bent namens de rechtspersoon op te treden.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Bestuurskern
DG Luchtvaart en Maritieme
zaken

Artikel 10

Datum
9 juni 2021

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voor zover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voor zover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.